

Wordt blunderaar Klaas Knot met zijn ‘zeldzame sociale vaardigheden’ de volgende baas van de ECB? Hopelijk niet

Posted on 22 november 2025 by Eduard Bomhoff

Christine Lagarde, die in oktober 2026 afzwaait als president van de Europese Centrale Bank (ECB), ziet Klaas Knot graag als haar opvolger. ‘Hij kan mensen verbinden en heeft zeldzame sociale vaardigheden,’ zei ze vorige week in de *Financial Times*.

Dat ‘verbinden’ zal als een verrassing komen voor de miljoenen slachtoffers van Knots inbreuk in de Nederlandse pensioenfondsen. Knots ‘zeldzame sociale vaardigheden’ zijn misschien ook niet zo opgemerkt door 50PLUS-senator en oud-staatssecretaris van Financiën Martin van Rooijen. Die kreeg honderd procent gelijk met zijn kritiek op Knots pensioen(wan)beleid. Twintig procent korten op de pensioenen was helemaal niet nodig en kwam voort uit een foute visie op de waardering van de passiva van de fondsen. Helaas koos Knot ervoor om Van

Rooijen systematisch dood te zwijgen zonder enige dialoog.

Ook drie gedistingeerde oud-toppers bij ABP, het grootste pensioenfonds, werden doodgezwegen. Jelle Mensonides, Dick Sluimers en Jean Frijns kwamen herhaaldelijk, met name op het discussieforum voor economen *Me Judice,* met beredeneerde kritiek, maar Knot verwaardigde zich niet om er op in te gaan.

Open bestuurders

Dat was vroeger anders. Onder Jelle Zijlstra, DNB-president van 1967 tot 1982, steeg de inflatie tot tien procent, en opkomende monetaristen, hier in Nederland mijn promotor professor Pieter Korteweg, legden uit dat inflatie niet komt door vakbonden en ondernemers, maar door een excessieve toename in de geldhoeveelheid. Zijlstra bleef bij de oude school, maar nam wel herhaaldelijk de moeite om in geschrift in te gaan op de monetaristische visie.

Wim Duisenberg, bankpresident van 1982 tot 1997, was een open bestuurder. Monetaire specialisten, zoals ook uw columnist, kwamen regelmatig op uitnodiging bij DNB voor wetenschappelijke bijeenkomsten. De houding van DNB werd duidelijk vlotter dan in de tijd van directeur Huub Muller, die mij lang geleden met een sigaar in z'n hand uitlegde: 'Wij maken de regels, wij voeren de regels uit en wie kritiek heeft mag bij ons in beroep gaan.'

Ook onder president Nout Wellink (1997-2011) bleef DNB in mijn ervaring openstaan voor kritiek. Mooi hoogtepunt was voor mij een diner in het hoofdkantoor aan het Frederiksplein (had Amsterdam daar, op het terrein van het oude Paleis voor Volksvlijt, maar de opera gebouwd) waar ik vanaf de halte van tram 4 binnen kwam achter drie andere heren in donkerblauw kostuum. 'Waar komt u voor?' vroeg de portier. 'Hetzelfde als die andere heren,' zei ik. 'Die komen voor het chauffeursdiner'.

Onder Knot is een harde, ondemocratische cultuur gevestigd. Dat betekent bijvoorbeeld dat het praktisch onmogelijk is voor banken en pensioenfondsen om te klagen over de gigantisch gezwollen milieurapportage-eisen van DNB. Toen Knot begon bij DNB was het nog een gewone centrale bank die zich bezighield met monetaire zaken en met toezicht op de financiële sector. Han de Jong (oud-hoofdeconoom bij ABN AMRO) mag graag vertellen hoe Knot in zijn beginjaren bij DNB reageerde op een vraag naar zijn visie op klimaat: 'Een zaak voor de politiek,

niet voor een centrale bank.' De vragenstelster herhaalde de vraag een paar keer in diverse bewoordingen. Knot raakte zichtbaar geïrriteerd en bleef bij zijn antwoord.

Dat is in de tweede presidentsperiode van Knot heel anders geworden. Het aantal medewerkers nam in tien jaar met de helft toe, en een groot deel van die extra vijftig procent is niet bezig met inflatie of met toezicht, maar met klimaatbeleid: een serieus onderwerp, maar voor de regering, en natuurlijk niet voor de centrale bank. Niettemin staat bij DNB het woord 'klimaat' tegenwoordig ieder jaar zo'n achthonderd keer in het jaarverslag; veel vaker dan het woord 'inflatie'.

En daar ligt ook de waarschijnlijke verklaring dat Christine Lagarde opeens zo gecharmeerd is van Klaas Knot. Niet de sociale vaardigheden, en zeker niet de verbondenheid met zijn landgenoten, maar wél zijn verbondenheid met haar. Lagarde en Knot hebben samen dezelfde fout gemaakt door hun organisaties zo sterk te richten op CO2-kwesties.

Logische draai

Anno 2025 is CO2 nog steeds een probleem, maar de bevlieging dat centrale banken daar een grote rol bij moeten hebben, is verdwenen. Kijk bij voorbeeld naar Mark Carney, zeven jaar gouverneur van de Bank of England in Londen en nu premier van Canada. Deze week schrijft de *Financial Times* over hem: 'Als gouverneur van de Bank of England waarschuwde Carney voor klimaatrisico's en bij Brookfield Asset Management leidde hij een miljardentransitiefonds weg uit beleggingen in olie en gas. (-) Ooit een voorvechter van wereldwijde decarbonisatie, wil Carney nu fossiele brandstoffen om hem te helpen de economie van Canada te ondersteunen – waardoor het land een "energie-supermacht" wordt in het Trump-tijdperk'.

Lagarde is natuurlijk bang dat haar opvolger ook zo'n logische draai gaat maken en dat er dan kritiek komt op haar overdreven klimaatobsessie van de afgelopen jaren. Dan is Knot een slimme keus vanuit het perspectief van '*legacy control*': greep houden op je eigen erfenis. Knot heeft zelf zo veel (plantaardige?) boter op zijn hoofd dat hij het wel zal laten om kritiek te uiten op de bizarre zijpaden van Lagarde. Ik ben ook voor slim CO2-beleid, maar niet in de vorm van symbolische acties en idiote papieren rapportageverplichtingen over onderwerpen als het woon-werkverkeer. Komen wel genoeg centrale bankiers op de fiets naar het werk? Wéér een formulier om in te vullen.

Dat lijkt mij de echte reden dat Lagarde nu opeens smelt voor Knot. Hij zal de komende correctie – waarbij centrale banken weer focussen op hun kerntaken – even soepel en discreet uitvoeren als collega Carney.

Eén-tweetje

Zijn opvolger Olaf Sleijpen maakte ook al een mooi één-tweetje om Knot te helpen. Slijpen legde correct uit dat eurobonds geen Nederlands belang zijn, zodat Knot diplomatieke ruimte kreeg om te beweren dat hij niet voor of tegen wilde zijn, maar liever over condities wilde praten. Klip en klaar verzet tegen eurobonds schiet Knots kandidatuur lek bij landen als Frankrijk, Italië en Spanje. Nu kan hij vaag blijven, terwijl Sleijpen de Nederlandse flank afdekt.

Hugo de Jonge was verantwoordelijk tijdens de coronapandemie en maakte reclame voor de Wet betaalbare huur tijdens zijn tweede periode als minister. Toch kreeg hij opnieuw een prachtige nieuwe functie. Dat zal Knot ook hopen.

Wynia's Week** verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee, ook straks in het nieuwe jaar? **Doneren kan zo**. **Hartelijk dank!

Donateurs kunnen ook reageren op recente artikelen, video's en podcasts en ter publicatie in Wynia's Week aanbieden. Stuur uw reacties aan reacties@wyniasweek.nl. Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden (en, alleen voor de redactie: telefoonnummer en adres). Niet korter dan 50 woorden, niet langer dan 150 woorden. Welkom!